

**SPRÁVA O IMPLEMENTÁCII AARHUSKÉHO DOHOVORU
CERTIFIKAČNÁ LISTINA**

**Nasledujúca správa je predložená v zastúpení Slovenskej republiky
v súlade s rozhodnutím I/8 a II/10**

Meno pracovníka zodpovedného za predloženie národnej správy:	Mgr. Branislav Ujvári riaditeľ odboru právnych služieb a odvolacích konaní Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky branislav.ujvari@enviro.gov.sk
Podpis:	
Dátum:	27. máj 2011

SPRÁVA O IMPLEMENTÁCII

Predložte, prosím nasledujúce podrobnosti o pôvode tejto správy

Zmluvná strana	Slovenská republika
Národný kontaktný bod	
Plný názov inštitúcie:	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Odbor právnych služieb a odvolacích konaní
Meno a titul pracovníka:	Mgr. Tatiana Plesníková
Poštová adresa:	Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
Telefón:	+421 2 5956 2436
Fax:	+421 2 5956 2031
E-mail:	tatiana.plesnikova@enviro.gov.sk
Odborná spolupráca:	JUDr. Tatiana Tökölyová Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Odbor právnych služieb a odvolacích konaní tatiana.tokolyova@enviro.gov.sk

I. PROCES, KTORÝM BOLA TÁTO SPRÁVA PRIPRAVENÁ

Poskytnite stručné informácie o procese, ktorým bola táto správa pripravená, vrátane informácií o tom, ktoré štátne úrady boli zapojené alebo prispeli k jej príprave, ako bola konzultovaná verejnosť a ako bol výsledok konzultácie s verejnosťou braný do úvahy a o materiáloch, ktoré boli použité pri príprave správy?

Odpoveď:

Správu vypracovalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v spolupráci s odbornými rezortnými organizáciami, krajskými úradmi životného prostredia, ústrednými orgánmi štátnej správy a mimovládnyimi organizáciami, ktoré poskytli aktualizované podklady z hľadiska svojej pôsobnosti potrebné na vypracovanie predkladanej správy. Relevantné pripomienky boli zapracované na základe konzultácií s oslovenými subjektami.

II. KONKRÉTNE OKOLNOSTI RELEVANTNÉ PRE POCHOPENIE SPRÁVY

Uveďte akékoľvek konkrétne okolnosti, relevantné pre pochopenie správy, napr. či existuje federálna alebo decentralizovaná štruktúra rozhodovania, či majú ustanovenia Dohovoru priamy vplyv na jeho vstúpenie v platnosť, alebo či sú finančné obmedzenia signifikantnou prekážkou jeho implementácie.

Odpoveď:

Gestorom Aarhuského dohovoru, ktorý nadobudol v Slovenskej republike platnosť 5. marca 2006, je Ministerstvo životného prostredia SR. Aarhuský dohovor sa stal súčasťou vnútroštátneho právneho systému zverejnením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 43/2006 Z.z. Prvá národná správa o implementácii Aarhuského dohovoru bola zaslaná na Sekretariát dňa 25. februára 2008. Predkladaná správa je druhou správou za Slovenskú republiku. Ako východiskový materiál bola použitá prvá národná správa, ktorá bola doplnená o aktualizované údaje na základe podkladov oslovených zainteresovaných subjektov. Pre úspešné plnenie záväzkov Aarhuského dohovoru a hodnotenie stavu jeho implementácie je potrebná spolupráca nielen s ústrednými orgánmi štátnej správy, s krajskými úradmi životného prostredia, ale aj s odbornými environmentálnymi inštitúciami a mimovládnyimi organizáciami. Vzhľadom na skutočnosť, že ustanovenia Aarhuského dohovoru nemožno považovať za priamo aplikovateľné, Dohovor je implementovaný prostredníctvom vnútroštátneho práva. Systém právnej úpravy je popísaný v jednotlivých článkoch predmetnej správy.

III. LEGISLATÍVNE, REGULAČNÉ A INÉ OPATRENIA, IMPLEMENTUJÚCE VŠEOBECNÉ USTANOVENIA V ODSEKoch 2, 3, 4, 7 A 8 ČLÁNKU 3

Uved'te legislatívne, regulačné a iné opatrenia, ktoré implementujú všeobecné ustanovenia v odsekoch 2, 3, 4, 7 a 8 článku 3.

Vysvetlite, ako sú tieto odseky implementované. Popíšte najmä:

- a) So zreteľom na **odsek 2** opatrenia, prijaté na zabezpečenie, že úradníci a úrady sú nápomocní a poskytujú požadované vedenie;
- b) So zreteľom na **odsek 3** opatrenia, prijaté na presadzovanie vzdelávania a environmentálneho uvedomenia;
- c) So zreteľom na **odsek 4** opatrenia, prijaté v rámci zabezpečenia, že budú patrične uznávané a podporované organizácie, združenia alebo skupiny, presadzujúce ochranu životného prostredia;
- d) So zreteľom na **odsek 7** opatrenia, prijaté na presadzovanie princípov Dohovoru v medzinárodnom meradle;
- e) So zreteľom na **odsek 8** opatrenia, prijaté na zabezpečenie, že osoby, uplatňujúce si svoje práva podľa Dohovoru, nebudú penalizované, prenasledované alebo obťažované.

Odpoveď:

Ad a)

Informačnú činnosť, tvorí hlavne informovanie verejnosti prostredníctvom médií, zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, ako aj metainformačný systém MŽP SR – EnviroInfo, na ktorom sa podieľajú všetky rezortné organizácie a úrady štátnej správy životného prostredia. Všetky ústredné orgány štátnej správy, t.j. ministerstvá a ich rezortné organizácie majú zriadené webové stránky, prostredníctvom ktorých sa zabezpečuje informovanie širokej verejnosti.

Od roku 2006 prebiehajú v regiónoch Slovenska školenia k zákonu č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí pre obce a samosprávy v spolupráci so Združením miest a obcí Slovenska. Zabezpečuje ich MŽP SR. Školenia k zákonu č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám zabezpečuje najmä mimovládny sektor.

Ad b)

Environmentálna výchova a vzdelávanie vychádza z koncepcie, ktorá bola prijatá uznesením vlády SR č. 846 z roku 1997. Medzi opatrenia na zvýšenie účinnosti environmentálnej výchovy a vzdelávania patrí najmä jeho začleňovanie do učebných osnov základných a stredných škôl (environmentálne minimum). Otázky environmentálnej výchovy boli zapracované do učebných osnov všetkých ročníkov základných a stredných škôl v SR. Organizujú sa odborné-metodické podujatia, semináre, prednášky a exkurzie pre pedagogických pracovníkov. Okrem toho sa vydávajú metodické materiály, publikácie, učebné pomôcky. MŽP SR v spolupráci so svojimi rezortnými organizáciami a

MVO realizuje projekty nielen v oblasti školskej výchovy, ale aj mimoškolských aktivít. Okrem toho je vypracovaný program mediálnej kampane na ochranu životného prostredia so zameraním na všetky kategórie občanov. Každoročne sa vydáva Správa o životnom prostredí SR, ktorá poskytuje informácie o environmentálnej situácii SR organizáciám v systéme OSN a EÚ. Konkrétne workshopy k problematike Aarhuského dohovoru sa uskutočnili v roku 2005, kedy SR pristupovala k dohovoru. Workshopy pre verejnosť realizovalo MŽP SR v spolupráci s Regionálnym environmentálnym centrom Slovensko (REC Slovensko), pre rezortné organizácie a samosprávy v spolupráci s SAŽP, ktorá pôsobí v rezorte ako hlavná vzdelávacia inštitúcia, ktorá aktívne pripravuje a programovo zabezpečuje cieľ rezortu životného prostredia - zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva Slovenska. Jeho úlohou je predovšetkým zabezpečenie neformálnej environmentálnej výchovy a osvetu širokej verejnosti, celoživotné vzdelávanie odbornej verejnosti, organizácia regionálnych, celoslovenských a medzinárodných podujatí. SMOPaJ v rokoch 2008 – 2010 realizoval projekt NATURA 2000 v celoživotnom vzdelávaní. V rámci projektu boli realizované prednášky na základných a stredných školách na rôzne témy z oblasti NATURA 2000, boli vydané publikácie o národných parkoch, chránených krajinných oblastiach a chránených stromoch v SR.

V rámci propagácie problematiky územnej a druhovej ochrany v súvislosti s európskou sústavou chránených území NATURA 2000 Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva uskutočnilo vo vybraných lokalitách – územiach európskeho významu (ÚEV) a chránených vtáčích územiach (CHVÚ), ktoré sú súčasťou NATURA 2000, ako aj v chránených územiach národnej sústavy SR – tri cykly metodických dní pre učiteľov základných a stredných škôl.

Ad c)

V Programovom vyhlásení vlády SR na obdobie rokov 2010-2014, prijatom v auguste 2010 sa uvádza, že vláda zmení legislatívu tak, aby bola zabezpečená účasť verejnosti na rozhodovacom procese v záležitostiach životného prostredia v duchu Aarhuského dohovoru. Vytvorí sa priestor na účinnú komunikáciu medzi vládou a verejným sektorom a mimovládnyimi organizáciami, ktorý zastreší splnomocnenec pre občiansku spoločnosť.

Občianske združenia majú svoj právny základ v nasledujúcich predpisoch:

Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona NR SR č. 207/1996 Z. z.,

Zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

Ad d)

Účasť verejnosti v medzinárodných procesoch environmentálneho rozhodovania je aplikovaná v súlade s ustanoveniami a v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V praxi uplatňuje SR princípy Aarhuského dohovoru, napr. v rámci OECD, účasťou MVO na medzirezortných rokovaníach s expertami OECD týkajúcich sa prípravy prvého a druhého prehľadu environmentálnej výkonnosti Slovenskej republiky (Environmental Performance Review). Zástupca ÚJD SR je členom „Steering Committee“, ktorý bol ustanovený z iniciatívy EK (DG TREN) a francúzskej asociácie lokálnych informačných komisií ANCLI v spolupráci so skupinou ENEF a francúzskym Ministerstvom ekológie na koordináciu aktivít

k praktickej implementácii Aarhuského dohovor. V rámci uvedených aktivít sa konajú workshopy k praktickej implementácii Aarhuského dohovoru a o princípoch uplatňovania Aarhuského dohovoru v oblasti využívania jadrovej energie v jednotlivých štátoch EÚ na úrovni EÚ za účasti zástupcov štátnych organizácií, zainteresovaných strán a MVO a predpokladajú sa organizovať okrúhle stoly na národnej úrovni v jednotlivých štátoch EÚ.

V zmysle Rozhodnutia č. 466/2002/EC z 1. marca 2002 vypracovalo MŽP SR Memorandum o porozumení medzi Európskym spoločenstvom a SR o účasti SR na akčnom programe spoločenstva podporujúceho mimovládne organizácie, pôsobiace predovšetkým v starostlivosti o životné prostredie. Uvedené memorandum bolo schválené vládou SR dňa 21.8.2002 (uznesenie vlády SR č. 944/2002).

Pracovníci organizačných útvarov MŽP SR, zodpovední za agendu Aarhuského dohovoru úzko spolupracujú v rámci interných konzultácií pri implementácii smernice Rady 96/61/ES o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006/ES o zriadení Európskeho registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok, Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/4/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/35/ES, ktorou sa ustanovuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia a rozhodnutia Rady č. 2005/370/ES o uzavretí v mene Európskeho spoločenstva Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

Ad e)

Článok 45 Ústavy SR („Každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.“) a § 3 ods. 1 zákona č. 211/2002 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám („Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii“) sú základnými ústavnými právami, s ktorými súvisí aj právo na slobodné necenzurované vyjadrovanie názorov.

V SR sa nevyskytli prípady, aby boli osoby uplatňujúce svoje práva trestané, pokutované alebo inak obťažované. Miestami však členovia občianskych združení a mimovládnych organizácií sú kvôli tomu, že si uplatňujú svoje práva, verejne a v médiách označované investormi za tých, ktorí robia obštrukcie a neodôvodnene blokujú stavebnú činnosť a rozvoj.

V. PREKÁŽKY VYSKYTUJÚCE SA PRI IMPLEMENTÁCII ČLÁNKU 3

Popíšte akékoľvek **prekážky, vyskytujúce sa** pri implementácii ktoréhokoľvek z odsekov článku 3

Odpoveď:

Úrady životného prostredia sú miestami personálne poddimenzované a z toho dôvodu nie je možné pristupovať k tejto problematike v takej miere, ako by bolo potrebné. Prekážkou je aj nedostatok finančných prostriedkov na vzdelávanie (napr. na semináre, odborné konferencie, medzinárodné stretnutia, publikácie).

Mala by sa zvýšiť kvalita vzdelávania, výskumu a vývoja. Pripravovať na výkon štátnej správy osoby schopné tvorivého riadenia a manažovania. Je to disciplína, kde sa treba naučiť ako pracovať s ľuďmi a pre ľudí a zároveň ich pripraviť na vedenie ľudí v rámci pôsobenia na súčasné zložité dynamické systémy.

V. ĎALŠIE INFORMÁCIE O PRAKTICKEJ APLIKÁCIÍ VŠEOBECNÝCH USTANOVENÍ ČLÁNKU 3

Uveďte akékoľvek ďalšie informácie o **praktickom uplatňovaní všeobecných ustanovení článku 3.**

Odpoveď:

Ministerstvo životného prostredia SR v zmysle zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí a zákona č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí vydáva pravidelne od roku 1993 každoročne Správu o stave životného prostredia, v ktorej sa hodnotí stav životného prostredia Slovenskej republiky. Správa je dostupná širokej verejnosti prostredníctvom internetovej stránky MŽP SR a Enviroportálu - informačného portálu o životnom prostredí.

*Za účelom sprístupňovania registrov, resp. zoznamov informácií o životnom prostredí, ktoré majú verejné orgány k dispozícii, je prevádzkovaný systém **EnviroInfo** – Metainformačný systém rezortu životného prostredia, ktorý vznikol spojením registrov (systémov) Osobitný verejne prístupný zoznam a Katalóg dátových zdrojov. EnviroInfo je internetovou databázovou aplikáciou, ktorá slúži na zber a prezentáciu metaúdajov (opisných informácií) o dokumentoch, databázach, mapách, vektorových a rastrových priestorových údajoch a iných údajoch, ktoré majú v danom kontexte význam pre životné prostredie v zmysle definície pojmu informácia o životnom prostredí. Jej hlavným cieľom je vytvoriť nástroj pre efektívne využívanie informácií, poskytnúť záujemcom okamžitý prístup k spomínaným opisným údajom, a tak uľahčiť identifikáciu informačného zdroja.*

Zhromažďovanie, uchovávanie a šírenie informácií o životnom prostredí sa realizuje v súlade s príslušným zákonom č.205/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

VI. WEBOVÉ ADRESY RELEVANTNÉ NA IMPLEMENTÁCIU ČLÁNKU 3

Uveďte relevantné webové adresy, ak sú k dispozícii:

www.enviro.gov.sk

www.enviroportal.sk

www.opzp.sk

www.sazp.sk

www.sizp.sk

www.sop.sk

www.vuvh.sk

www.shmu.sk

www.svp.sk

www.geology.sk

www.envirofond.sk

www.repis.sk

www.ba.kuzp.sk; www.tt.kuzp.sk; www.nr.kuzp.sk; www.po.kuzp.sk;

www.tn.kuzp.sk; www.bb.kuzp.sk; www.za.kuzp.sk; www.ke.kuzp.sk;

VII.
LEGISLATÍVNE, REGULAČNÉ A INÉ OPATRENIA, IMPLEMENTUJÚCE
USTANOVENIA O PRÍSTUPE K ENVIRONMENTÁLNYM INFORMÁCIÁM
V ČLÁNKU 4

Uved'te legislatívne, regulačné a iné opatrenia, ktoré implementujú ustanovenia o prístupe k environmentálnym informáciám v článku 4.

Vysvetlite, ako bol implementovaný každý odsek článku 4. Popíšte transpozíciu relevantných definícií v článku 2 a požiadavku na odstránenie diskriminácie v článku 3, odsek 9. Taktiež a predovšetkým popíšte:

- a) So zreteľom na **odsek 1** opatrenia, prijaté na zabezpečenie, že:
 - (i) akákoľvek osoba môže mať prístup k informáciám bez udania dôvodu;
 - (ii) sú dodané kópie aktuálnej dokumentácie, obsahujúce alebo zahrňujúce požadované informácie;
 - (iii) informácie sú dodané v požadovanej forme;
- b) Opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že sú rešpektované limity, uvedené v **odseku 2**;
- c) So zreteľom na **odseky 3 a 4** opatrenia, prijaté na:
 - (i) poskytovanie výnimiek z požiadavok;
 - (ii) zabezpečenie, aby bol aplikovaný test záujmu verejnosti na konci odseku 4;
- d) So zreteľom na **odsek 5** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že štátny úrad, ktorý nedisponuje požadovanou environmentálnou informáciou, zahájí potrebnú činnosť;
- e) So zreteľom na **odsek 6** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že je implementovaná požiadavka na roztriedenie a prístupnosť informácií;
- f) So zreteľom na **odsek 7** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že odmietnutia budú spĺňať časové limity a ostatné požiadavky, s nimi súvisiace;
- g) So zreteľom na **odsek 8** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že sú splnené požiadavky na poplatky.

Odpoveď:

Implementácia článku 4 Dohovoru je zabezpečená predovšetkým zákonom NR SR č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Článok 3 odsek 9 pre občanov SR garantuje Ústava Slovenskej republiky.

Slovenská republika ako členský štát Európskej únie transponovala smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES zo dňa 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí.

Článok 4 Dohovoru je premietnutý taktiež do nasledovných právnych noriem:

Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov
Zákon č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení neskorších predpisov
Smernica MŽP SR č. 1/2005-1.5. o postupe sprístupňovania informácií o životnom prostredí
Vyhláška MŽP SR č. 411/2007 Z. z.
Pokyn ministra ŽP SR č. 3/2005- 1.7
Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov
Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov
Zákon 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov
Zákon č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ad a) Prístup k informáciám je upravený zákonom č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

(i)

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám sa informácie sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje.

(ii)

Podľa § 16 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám umožní povinná osoba každému bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu nahliadnuť, robiť si výpisy alebo odpisy alebo kópie zo spisov a z dokumentácie.

(iii)

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám sa informácie sprístupňujú najmä ústne, nahliadnutím do spisu vrátane možnosti vyhotoviť si odpis alebo výpis, odkopírovaním informácií na technický nosič dát, sprístupnením kópií predlôh s požadovanými informáciami, telefonicky, faxom, poštou, elektronickou poštou. Ak informáciu nemožno sprístupniť spôsobom určeným žiadateľom, dohodne povinná osoba so žiadateľom iný spôsob sprístupnenia informácie.

Ad b)

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám žiadosť o sprístupnenie informácií vybaví povinná osoba bez zbytočného odkladu, najneskôr do ôsmich pracovných dní odo dňa podania žiadosti alebo odo dňa odstránenia nedostatkov žiadosti, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak povinná osoba nesplní v stanovenej 8-dňovej lehote požiadavky na sprístupnenie informácií, ide o správny delikt a priestupok, za ktorý môže byť uložená pokuta až do výšky 1.690,- Eur/50.000,- Sk./.

Ad c)

(i)

§ 8 až 12 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, ktoré taxatívne vymedzujú obmedzenia prístupu k informáciám (napr. ochrana utajovaných skutočností, ochrana osobnosti a osobných údajov, ochrana obchodného tajomstva a ďalšie konkrétne podmienky obmedzenia), ako aj podmienky tohto obmedzenia.

(ii)

Výnimky sa neimplementujú, nakoľko zákon presne vymedzuje, ktoré informácie sa musia sprístupniť verejnosti vrátane termínov.

Ad d)

§ 15 ods. 1 a 2 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám ustanovuje, že povinná osoba, ku ktorej žiadosť smeruje, nemá požadované informácie k dispozícii a ak má vedomosť o tom, kde možno požadovanú informáciu získať, postúpi žiadosť do piatich dní odo dňa doručenia žiadosti povinnej osobe, ktorá má požadované informácie k dispozícii, inak žiadosť odmietne rozhodnutím. Postúpenie žiadosti povinná osoba bezodkladne oznámi žiadateľovi.

Ad e)

Všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva v zmysle § 12 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia.

Zákon č. 541/2004 Z.z. o mierovom využívaní atómovej energie (atómový zákon) upravuje sprístupňovanie informácii s ohľadom na zabezpečenie bezpečnosti verejnosti v otázkach využívania atómovej energie.

Ad f)

Podľa § 18 ods. 2 zákona o slobode informácií, ak povinná osoba žiadosti nevyhoví hoci len sčasti, vydá o tom v zákonom stanovenej lehote písomné rozhodnutie. Podľa § 18 ods. 3 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ak povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti neposkytla informácie či nevydala rozhodnutie a ani informáciu nesprístupnila, predpokladá sa, že vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu.

Podľa § 18 ods. 4 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ak povinná osoba žiadosti nevyhoví hoci len sčasti, dá bezodkladne, najneskôr do troch dní, osobe, ktorá ju založila alebo s ktorou uzavrela zmluvu o plnení úloh na úseku starostlivosti o životné prostredie, podnet na vydanie rozhodnutia.

Podľa § 19 ods. 1 zákona o slobode informácií proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia alebo márneho uplynutia lehoty na rozhodnutie o žiadosti. Odvolanie sa podáva povinnej osobe, ktorá rozhodnutie vydala alebo mala vydať.

Poskytovať informácie sa odmieta na základe § 11 ods. (1) písm. e) zo zákona č. 211/2000 Z.z. (utajované informácie o výskyte druhov), § 11 ods. (1) písm. c) zo zákona č. 211/2000 Z.z. (ochrana duševného vlastníctva), § 9 zákona č. 211/2000 Z.z. (ochrana osobnosti a osobných údajov) a na základe licenčných zmlúv s dodávateľmi niektorých údajov.

Ad g)

Podľa § 21 zákona o slobode informácií sa informácie sprístupňujú bezplatne s výnimkou úhrady vo výške, ktorá nesmie prekročiť výšku materiálnych nákladov spojených so zhotovením kópií, so zadávaním technických nosičov a s dorúčením informácie žiadateľovi. Povinná osoba môže zaplatenie úhrady odpustiť.

Podrobnosti o úhrade nákladov za sprístupnenie informácií sú ustanovené vo vyhláske MF SR č. 481/2000 Z.z. o podrobnostiach úhrady nákladov za sprístupnenie informácií.

VIII. PREKÁŽKY VYSKYTUJÚCE SA PRI IMPLEMENTÁCII ČLÁNKU 4

Popíšte akékoľvek **prekážky**, ktoré bránia implementácii ktoréhokoľvek z odsekov článku 4.

Odpoveď:

Článok 4 Aarhuského dohovoru je v SR implementovaný. Súdne konanie o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia však môže trvať aj jeden rok. Proti rozsudku sa môže protistrana odvolať, a teda súdne konanie môže byť aj dlhšie. Po uplynutí jedného roku stráca informácia o životnom prostredí často pre žiadateľa význam. Po rozhodnutí súdu začína nové administratívne konanie, v ktorom môže úrad znovu odmietnuť poskytnutie informácie (napr. s uvedením iného dôvodu).

IX.

ĎALŠIE INFORMÁCIE O PRAKTICKEJ APLIKÁCIU USTANOVENÍ ČLÁNKU 4

Uveďte ďalšie informácie o **praktickom uplatňovaní ustanovení o prístupe k informáciám v článku 4**, napr. či existujú štatistiky o počte žiadostí, o počte zamietnutí a dôvodoch zamietnutia žiadostí.

Odpoveď:

SR značne prekračuje rámec ustanovení I. piliera Aarhuského dohovoru - prístupu k environmentálnym informáciám. Relevantnou je aj „Správa o skúsenostiach nadobudnutých pri uplatňovaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí v podmienkach Slovenskej republiky.

Centrálne evidenciu žiadostí a štatistiku o počte a spôsobe vybavenia žiadostí ukladá § 20 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám.

X. WEBOVÉ ADRESY RELEVANTNÉ NA UPLATŇOVANIE ČLÁNKU 4

Uveďte relevantné internetové webové adresy, ak sú k dispozícii:

<http://www.vlada.gov.sk>

www.enviroportal.sk

www.enviro.gov.sk

www.sazp.sk; www.sizp.sk; www.sop.sk; www.vuvh.sk; www.shmu.sk; www.svp.sk

www.geology.sk; www.envirofond.sk; www.repis.sk

XI.

LEGISLATÍVNE, REGULAČNÉ A INÉ OPATRENIA, IMPLEMENTUJÚCE USTANOVENIA O ZHROMAŽĎOVANÍ A ŠÍRENÍ ENVIRONMENTÁLNYCH INFORMÁCIÍ V ČLÁNKU 5

Uveďte legislatívne, regulačné a iné opatrenia, ktoré implementujú ustanovenia o zhromažďovaní a šírení environmentálnych informácií v článku 5.

Vysvetlite, ako je implementovaný každý odsek článku 5. Popíšte transpozíciu relevantných definícií v článku 2 a požiadavku na odstránenie diskriminácie v článku 3, odsek 9. Ďalej a predovšetkým popíšte:

a) So zreteľom na **odsek 1** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že:

- (i) štátne úrady majú a aktualizujú environmentálne informácie;
- (ii) existuje adekvátny prísun informácií štátnym úradom;
- (iii) v naliehavých prípadoch sú informácie rozširované okamžite a bez odkladu;

b) So zreteľom na **odsek 2** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že spôsob, ktorým štátne úrady poskytujú environmentálne informácie verejnosti je transparentný, a že environmentálne informácie sú efektívne dostupné;

c) So zreteľom na **odsek 3** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že environmentálne informácie sú progresívne zverejňované v elektronických databázach, ktoré sú ľahko prístupné verejnosti prostredníctvom telekomunikačných sietí;

d) So zreteľom na **odsek 4** opatrenia, prijaté pre zverejňovanie a rozširovanie národných správ o stave životného prostredia;

e) Opatrenia, prijaté na rozširovanie informácií, uvedených v **odseku 5**;

f) So zreteľom na **odsek 6** opatrenia, prijaté na podnietenie prevádzkovateľov, ktorých aktivity majú významný dopad na životné prostredie, aby pravidelne informovali verejnosť o dopade svojich aktivít a produktov na životné prostredie;

g) Opatrenia, prijaté na publikovanie a poskytovanie informácií podľa požiadavok **odseku 7**;

h) So zreteľom na **odsek 8** opatrenia, prijaté na vypracovanie mechanizmu na zabezpečenie, že verejnosti budú sprístupnené dostatočné informácie o produktoch;

i) So zreteľom na **odsek 9** opatrenia, prijaté na zavedenie celonárodného systému súpisov alebo registrov znečistenia.

Odpoveď:

Ustanovenie o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení environmentálnych informácií podľa článku 5 je implementované zákonom č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení zákona č. 4/2010 Z. z. a vyhláškou MŽP SR č. 448/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 205/2004 o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Touto novou vyhláškou sa vyhláška MŽP SR č. 411/2007 Z. z. zrušuje. V súlade s týmto ustanovením Slovenská republika pristúpila k Protokolu o registroch únikov a prenosov znečisťujúcich látok (PRTR) dňa 1. 04. 2008. (NR SR vyslovila súhlas uznesením č. 688 z 11. 12. 2007, prezident podpísal listinu o prístupe 29. 02. 2008).

V nasledovných zákonoch sú taktiež premietnuté ustanovenia článku 5 :

Podľa zákona č.24/2006 Z.z. (EIA) povinné zverejňovanie výsledkov jednotlivých krokov v posudzovaní vplyvov na životné prostredie za účelom informovania verejnosti , povinné zverejňovanie obsahu rozhodnutí o povolení činnosti, ktorá bola posudzovaná podľa zákona EIA (§38 ods.6 zákona EIA) za účelom ich sprístupnenia verejnosti;

Podľa zákona č.137/2010 Z.z. povinné zverejnenie žiadosti o povolení stavby spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov prostredníctvom

príslušnej obce , povinné zverejnenia súhlasu orgánu OO o povolení stavby spaľovne odpadov a povolenie ďalšej prevádzky – prostredníctvom internetu na 60 dní;
Podľa zákona č.137/2010 Z.z. povinné každoročné zverejnenie informácie o kvalite ovzdušia a o podiele zdrojov znečisťovania ovzdušia;
Podľa zákona č. 137/2010 Z.z. povinné zverejnenie návrhu programu na zlepšenie kvality ovzdušia, ku ktorému môže verejnosť podať pripomienky, povinné zverejnenie programu na zlepšenie kvality ovzdušia na webovej stránke so súčasnou informáciou o dôvodoch prijatia programu a účasti verejnosti na jeho príprave;
Podľa zákona č.543/2002 Z.z. (zákon OPaK) sprístupnenie (zverejnenie) informácie o zámere vyhlásiť chránené územie pre verejnosť prostredníctvom obce;
Pokyn ministra ŽP SR č. 3/2005- 1.7 pre tvorbu a prevádzku metainformačného systému v rezorte MŽP SR;
Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (vodný zákon);
Na základe ustanovení „§ 29 Evidencia o vodách“ je zabezpečená základná evidencia o stave vôd, o právach a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb pri nakladaní s vodami a ich ochrane. Evidencia o vode je prístupná verejnosti. Podrobnosti o prístupe k evidencii o vode sú uvedené vo Vyhláske 221/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zisťovaní výskytu a hodnotení stavu povrchových vôd a podzemných vôd, o ich monitorovaní, vedení evidencie o vodách a o vodnej bilancii.

Ad a)

(i) V zmysle § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 zákona č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení zákona č. 4/2010 Z. z. sú osobami povinnými zhromažďovať, uchovávať a šíriť informácie o životnom prostredí podľa tohto zákona (ďalej len „povinná osoba“): ústredné orgány štátnej správy, samosprávne kraje, miestne orgány štátnej správy a obce (ďalej len „orgán verejnej správy“). Tieto osoby sú povinné zhromažďovať, uchovávať a podľa potreby aktualizovať informácie o životnom prostredí súvisiace s výkonom ich verejných funkcií podľa osobitných predpisov so zámerom ich efektívneho a systematického šírenia.

Krajské úrady životného prostredia(KÚ ŽP) každoročne zverejňujú informácie o kvalite ovzdušia a o podiele jednotlivých zdrojov znečisťovania ovzdušia na jeho znečisťovaní za svoj územný obvod. Na účel dosiahnutia dobrej kvality ovzdušia v danom čase krajský úrad životného prostredia určí opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach riadenia kvality ovzdušia v programe a integrovanom programe. Krajský úrad životného prostredia v mieste svojho sídla zverejní obvyklým spôsobom (úradná tabuľa, internetová stránka úradu a pod.) na 30 dní informáciu o vypracovaní návrhu programu a informáciu o tom, kde možno do návrhu programu nahliadnuť tak, aby sa s ním mohla oboznámiť verejnosť z dotknutého územia. Verejnosť má právo podať písomné pripomienky v 30 dňovej lehote. KÚ ŽP verejne prerokováva návrh programu, pri spracovaní prihliada na písomné pripomienky alebo na pripomienky, uplatnené najneskôr na verejnom prerokovaní. KÚ ŽP vydá program jeho zverejnením na svojej internetovej stránke. Súčasne zverejní aj informáciu o dôvodoch prijatia programu a informáciu o účasti verejnosti na jeho príprave.

S vykonávaním štátnej vodnej správy súvisí uchovávanie a aktualizovanie informácií o vydaných povoleniach, súhlasoch a iných rozhodnutiach, ktoré sú súčasťou evidencie o vodách podľa §29 zákona č.364/2004Z.z. o vodách. Evidencia o vodách je prístupná verejnosti.

(ii)

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení zákona č. 4/2010 Z. z. musí byť systém zhromažďovania a uchovávaní zvolený tak, aby čo najviac umožňoval transparentný a efektívny prístup verejnosti k informáciám o životnom prostredí v súlade s podmienkami ustanovenými týmto zákonom. Na tento účel povinné osoby najmä:

- a) využijú doterajšie nástroje zhromažďovania informácií o životnom prostredí, najmä vo forme hlásení, oznámení, kontrolnej a rozhodovacej činnosti, a podľa potreby tieto nástroje upravujú a doplnia,
- b) vyvinú primerané úsilie na to, aby sa informácie o životnom prostredí, ktorými disponujú, alebo ktorými disponujú nimi riadené alebo kontrolované povinné osoby, zhromažďovali a uchovávali vo forme, ktorá je ľahko reprodukovateľná a dostupná čo najširšiemu okruhu záujemcov, najmä prostredníctvom verejných elektronických komunikačných sietí, hlavne prostredníctvom siete internetu, a aby tieto informácie boli podľa možnosti aktualizované, presné a porovnateľné,
- c) vytvoria a budú udržiavať v aktuálnom stave verejne prístupné zoznamy, registre alebo iné vhodné prostriedky na informovanie verejnosti,
- d) určia osoby alebo útvary zodpovedné za sprístupňovanie informácií o životnom prostredí vrátane prípadnej poradenskej činnosti pre verejnosť v tejto oblasti.

(iii)

Informácie, spadajúce pod legislatívu krízového plánovania sú okrem iného oznamované verejnosti prostredníctvom verejnoprávných médií. V prípade potreby (napr. povodne, priemyselné havárie a pod.) je zvolaný príslušný Krízový štáb. Jeho členmi sú aj zamestnanci ústredného štátneho orgánu, zodpovední za komunikáciu s verejnosťou (§ 33a zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí).

Informovanie verejnosti o závažnej priemyselnej havárii upravujú osobitné predpisy. Pre prípady, v ktorých by zvýšená koncentrácia ozónu mohla spôsobiť smogovú situáciu, vytvára sa ozónový smogový varovný systém. Riadiacim strediskom je poverená organizácia (SHMU), ktorá zabezpečuje získavanie, spracovanie a vydávanie informácií, predpovedí a signálov upozornenia a výstrahy. Poverená organizácia poskytuje informácie o úrovni nameraných koncentrácií a predpovedí úrovne znečistenia ovzdušia denne v čase trvania ozónovej smogovej situácie prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov. Poverená organizácia odvoláva signály upozornenia alebo výstrahy prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Podľa § 13 ods. 4 zákona o ovzduší ak bol v dôsledku nepriaznivých meteorologických podmienok prekročený informačný prah pre ozón alebo výstražný prah pre ozón, poverená organizácia vyhlási signály upozornenia alebo výstrahy prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Podľa § 13 ods. 5 zákona o ovzduší ak nebol informačný prah pre ozón alebo výstražný prah pre ozón prekročený počas najmenej 24 hodín a ak sa nepredpokladá zhoršenie meteorologických podmienok, poverená organizácia odvolá signály upozornenia alebo výstrahy prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Ad b)

MŽP SR už v roku 1996 vypracovalo Koncepciu rezortného informačného systému (KRIS), ktorá zanalyzovala úlohy rezortu, stanovila základnú štruktúru informačných systémov a určila zodpovednosť za ich budovanie. Stanovila 3 úrovne:

1. úroveň MŽP SR - pre potreby ministerstva ako ústredného orgánu štátnej správy a garanta celého systému,
2. inštitucionálnu úroveň - pre zabezpečenie činností každej z jeho inštitúcií a
3. úroveň prierezových, medzirezortných informačných subsystémov (IS) - sem patria:
 - a. Informačný systém životného prostredia (ISŽP) a jeho veľké subsystémy:
 - b. IS monitoringu (ISM)
 - c. IS o území (ISÚ)
 - d. IS o stave (ISS)
 - e. IS odborov životného prostredia (ISOŽP, dnes ISÚŽP)
 - f. Katalóg dátových zdrojov (KDZ) ako metainformačný systém.

Informačný systém o životnom prostredí je voľne dostupný na internetovej stránke www.enviroportal.sk

Ad c)

Povinné osoby majú povinnosť v zmysle § 4 odsek 2 písmeno b) zákona č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení zákona č. 4/2010 Z. z. vyvinúť primerané úsilie na to, aby sa informácie o životnom prostredí, ktorými disponujú alebo ktorými disponujú nimi riadené alebo kontrolované povinné osoby, zhromažďovali a uchovávali vo forme, ktorá je ľahko reprodukateľná a dostupná čo najširšiemu okruhu záujemcov, najmä prostredníctvom verejných elektronických komunikačných sietí, hlavne prostredníctvom siete internetu, a aby tieto informácie boli aktualizované, presné a porovnateľné.

SMOPaJ aktívne zverejňuje v spolupráci s SAŽP informácie o chránených územiach a chránených stromov z databázy štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody a krajiny.

Štátny zoznam je § 51, ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny verejne prístupný.

Základné údaje z databázy CHÚ a databázy CHS sú sprístupnené verejnosti prostredníctvom internetových aplikácií na stránkach <http://uzemia.enviroportal.sk> a <http://stromy.enviroportal.sk>.

Ad d)

MŽP SR podľa ustanovení § 33b ods. 1 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov má povinnosť každý rok zverejniť správu o stave životného prostredia v SR. Príslušné ústredné orgány štátnej správy Slovenskej republiky 3) mu poskytnú potrebné podklady.

Povinné osoby sú podľa § 7 ods. 1 zákona č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí povinné šíriť informácie o životnom prostredí, ktorými disponujú.

Ad e)

Environmentálne zákony, stratégie, politiky, medzinárodné dohody a podobne rovnako ako informácie o ich implementácii sú široko a ľahko dostupné verejnosti. Zákon č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení zákona č. 4/2010 Z. z.

Ad f)

zákon č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní uchovávaní a šírení informácií o ŽP
Malé a stredne veľké podniky každoročne vydávajú výročné správy, v ktorých informujú

verejnost' o vplyve svojich aktivít na životné prostredie.

V súlade s § 15 ods.1 písm. p) zákona o ovzduší prevádzkovatelia spaľovacích zariadení s kapacitou 2 a viac ton spaľovaného odpadu za hodinu každoročne vypracovávajú správu o prevádzke a kontrole spaľovacieho zariadenia a predkladajú obvodnému úrad ŽP. Obvodný úrad ŽP vypracováva informáciu o všetkých spaľovacích zariadeniach vo svojom územnom obvode a každoročne ju zverejňuje obvyklým spôsobom.

Ad g)

Zákon č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní uchovávaní a šírení informácií o ŽP

Publikované sú napr. environmentálne hodnotenie dopadu činností, environmentálne analýzy prostredia, environmentálne analýzy zdrojov znečistenia, multikriteriálne hodnotenia v procese EIA, analýzy v rámci urbanistického a územného plánovania, fakty o stave znečistenia, priemyselné riziká a pod. V elektronickej forme sa nachádzajú na stránke www.enviroportal.sk a na stránkach rezortných organizácií (napr. www.sazp.sk, www.shmu.sk).

V rámci urbanistického a územného plánovania vydáva krajský úrad ŽP na úseku štátnej správy ochrany ovzdušia a odpadového hospodárstva stanoviská k územným plánom regiónov. Údaje o stave znečistenia ovzdušia sú každoročne publikované v správe o kvalite ovzdušia, prístupné sú aj v elektronickej forme.

Návrhy politik v záležitosti ŽP sú považované za strategické dokumenty a podľa zákona č.24/2006 Z.z. (zákon EIA) podliehajú strategickému hodnoteniu ich vplyvov na životné prostredie – proces SEA. Výstupy z jednotlivých krokov SEA sú zverejnené na www.enviroportal.sk.

Pre informovanosť verejnosti o procese implementácie RSV bol vytvorený na rezortnej inštitúcii VÚVH informačný portál pre potreby zverejňovania informácií o implementácii RSV v Slovenskej republike (www.vuvh.sk), na ktorej sú zverejnené aj podkladové dokumenty k Vodnému plánu Slovenska.

Informovanosť verejnosti je v rámci implementácie RSV zabezpečovaná aj prostredníctvom účasti expertov na národných a medzinárodných konferenciách a prostredníctvom publikačnej činnosti. Z dôvodu kompaktnosti podávania informácií verejnosti sa vytvárajú účelové publikácie: tematické správy (Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku, Správa o vodnom hospodárstve v Slovenskej republike v roku), tematické ročenky (Kvalita vody, Hydrologická ročenka), bilancie povrchových a podzemných vôd a mnohé iné.. V elektronickej forme sa nachádzajú na internetových stránkach www.enviro.gov.sk, ako aj na stránkach príslušných rezortných organizácií : www.vuvh.sk, www.shmu.sk, www.svp.sk, www.sazp.sk, atď.

Ad h)

V zmysle § 5 ods. 6 zákona č. 469/2002 Z.z. zákona o environmentálnom označovaní výrobkov MŽP SR zabezpečuje, aby sa na procese navrhovania a určovania skupín výrobkov a osobitných podmienok na udelenie národnej environmentálnej značky mohli zúčastniť zainteresované strany, najmä zástupcovia výrobcov, dovozcov a predávajúcich vrátane malých podnikateľov a stredných podnikateľov, odborových zväzov, združení na ochranu životného prostredia a združení na ochranu spotrebiteľov, vedeckovýskumných

pracovnísk, orgánov verejnej správy, autorizovaných osôb a akreditovaných pracovísk. V zmysle § 15 zákona č. 469/2002 Z.z. zákona o environmentálnom označovaní výrobkov ministerstvo zabezpečuje, aby verejnosť mala možnosť vyjadriť sa k návrhu na určenie skupín výrobkov, ako aj k návrhu osobitných podmienok na udelenie národnej environmentálnej značky. Ministerstvo vo Vestníku MŽP SR pravidelne zverejňuje zoznam výrobkov, ktorým bola udelená environmentálna značka a využíva ďalšie formy aktívneho informovania verejnosti o systéme environmentálneho označovania výrobkov.

Ad i)

Schválením zákona č. 4/2010 Z. z., ktorým sa zmenil a doplnil zákon číslo 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí sa na platforme európskeho registra znečisťovania (v zmysle nariadenia EPaR č. 166/2006), prijal a definoval Národný register uvoľňovania znečisťujúcich látok a prenosov mimo lokalitu prevádzkárne – ako informačný systém verejnej správy.

XII. PREKÁŽKY ZAZNAMENANÉ PRI IMPLEMENTÁCII ČLÁNKU 5

Popíšte akékoľvek **prekážky**, ktoré bránia implementácii ktoréhokoľvek z odsekov článku 5.

Odpoveď:

V SR je článok 5 Aarhuského dohovoru plne implementovaný.

Zaznamenávame prekážky technického charakteru, ako napr.: nevykonáva sa pravidelné zvyšovanie kapacity prenosových sietí, nie sú v dostatočnej miere uvoľňované finančné prostriedky na modernizáciu výpočtovej techniky pre úrady ŽP.

XIII.

ĎALŠIE INFORMÁCIE O PRAKTICKOM UPLATŇOVANÍ USTANOVENÍ ČLÁNKU 5

Uved'te **ďalšie informácie** o praktickom uplatňovaní ustanovení o zhromažďovaní a rozširovaní environmentálnych informácií v článku 5, **napr. či sú dostupné štatistiky o zverejnených informáciách.**

Odpoveď:

Na všetkých orgánoch štátnej správy a samosprávy sú zriadené pracoviská pre komunikáciu s verejnosťou, ktoré si vedú evidenčnú knihu prijatých a vybavených žiadostí o poskytnutie informácie, ktoré sa každoročne štatisticky vyhodnocujú. V SHMÚ bol v súlade so zákonom č. 245/2003 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, ako súčasť Informačného systému integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania, zriadený Integrovaný register informačného systému (IRIS), ktorý obsahuje údaje a informácie o prevádzkovateľoch a prevádzkach spadajúcich pod tento zákon.

V súlade so zákonom č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia a vyhláškou MŽP SR č. 61/2004 Z.z., v znení novely zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší a vyhláškou MP, ŽP a RR SR č. 357/2010 Z.z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na vedenie prevádzkovej evidencie a rozsah ďalších údajov o stacionárnych zdrojoch bol zriadený Národný emisný informačný systém, ktorý obsahuje údaje a informácie o veľkých a stredných stacionárnych zdrojoch znečisťovania ovzdušia. Zaviedla sa nová evidencia o fluórovaných skleníkových plynách podľa zákona č. 286/2009 Z.z.

V súlade so zákonom č. 364/2004 Z.z. o vodách a vyhláškou MŽP SR č. 221/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zisťovaní výskytu a hodnotení stavu povrchových vôd a podzemných vôd, o ich monitorovaní, vedení evidencie o vodách a o vodnej bilancií bola na SHMÚ zriadená Súhrnná evidencia o vodách, ktorá obsahuje vybrané údaje a informácie v tomto členení:

- evidencia vodných útvarov povrchovej vody a podzemnej vody

- evidencia množstiev a kvality vody vo vodných útvaroch vrátane ich ovplyvňovania ľudskou činnosťou
- evidencia práv a povinností vyplývajúcich z rozhodnutí orgánov štátnej vodnej správy
- evidencia chránených území.

Evidencia o vodách je prístupná verejnosti. Každý má právo robiť si z nej výpisy u poverenej osoby a na príslušnom orgáne štátnej vodnej správy.

V súlade so zákonom č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a vyhláškou MŽP SR č. 411/2007 Z.z., v znení neskorších predpisov, ktorou sa tento zákon vykonáva, je SHMÚ poverený správou Národného registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok do životného prostredia, ktorý bude obsahovať údaje a informácie o prevádzkovateľoch a prevádzkach spadajúcich pod tento zákon.

Informácie o chránených územiach národnej siete sú súčasťou Štátneho zoznamu chránených území (www.sopsr.sk alebo www.enviroportal.sk). Ďalej existujú a sú na www prístupné zoznamy chránených území európskej siete NATURA 2000, chránených stromov,

- listiny (informácie), ktoré sú súčasťou „dokumentácie ochrany prírody“ sú verejne prístupné (§ 54 ods.21 zákona OPaK).

XIV.

WEBOVÉ ADRESY RELEVANTNÉ NA IMPLEMENTÁCIU ČLÁNKU 5

Uveďte relevantné webové adresy, ak sú dostupné:

www.enviroportal.sk

www.enviro.gov.sk

www.vuvh.sk, www.shmu.sk, www.svp.sk, www.sazp.sk; www.sopsr.sk

<http://uzemia.enviroportal.sk> a <http://stromy.enviroportal.sk>.

http://www.air.sk/neiscu/main_gui.php

XV.

LEGISLATÍVNE, REGULAČNÉ A INÉ OPATRENIA, IMPLEMENTUJÚCE USTANOVENIA O ÚČASTI VEREJNOSTI NA ROZHODOVANÍ O ŠPECIFICKÝCH AKTIVITÁCH V ČLÁNKU 6

Uveďte legislatívne, regulačné a iné opatrenia, ktoré implementujú ustanovenia o účasti verejnosti na rozhodovaní o špecifických aktivitách v článku 6.

Vysvetlite, ako je implementovaný každý odsek článku 6. Popíšte transpozíciu relevantných definícií v článku 2 a požiadavku na odstránenie diskriminácie v článku 3, odsek 9. Ďalej a predovšetkým popíšte:

a) So zreteľom na **odsek 1** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že:

(i) Ustanovenia článku 6 sú uplatňované na rozhodovanie, ktoré sa týka povolení navrhovaných aktivít, uvedených v prílohe I Dohovoru;

(ii) Ustanovenia článku 6 sú uplatňované na rozhodovanie, ktoré sa týka povolení navrhovaných aktivít, ktoré nie sú uvedené v prílohe I Dohovoru, a ktoré môžu mať významný dopad na životné prostredie;

- b) Opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že o záležitostiach uvedených v **odseku 2**, je dotknutá verejnosť informovaná na začiatku procedúry environmentálneho rozhodovania, a to adekvátnym, včasným a efektívnym spôsobom;
- c) Opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že časový rámec procedúr pre účasť verejnosti rešpektuje požiadavky **odseku 3**;
- d) So zreteľom na **odsek 4** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že k účasti verejnosti dôjde včas;
- e) So zreteľom na **odsek 5** opatrenia prijaté na podnietenie prípadných uchádzačov, aby identifikovali dotknutú verejnosť, aby sa zapojili do konaní, a aby poskytli informácie, týkajúce sa cieľov ich žiadostí, kým požiadajú o povolenie;
- f) So zreteľom na **odsek 6** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že:
- (i) Kompetentné štátne úrady poskytnú dotknutej verejnosti všetky informácie, týkajúce sa rozhodovania, uvedené v článku 6, ktoré sú dostupné v dobe konania procedúry s účasťou verejnosti;
 - (ii) Predovšetkým kompetentné úrady poskytnú dotknutej verejnosti informácie uvedené v tomto odseku;
- g) So zreteľom na **odsek 7** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že procedúry pre účasť verejnosti umožnia verejnosti predkladať pripomienky, informácie, analýzy alebo názory, ktoré pokladá za relevantné pre navrhovanú činnosť;
- h) So zreteľom na **odsek 8** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že pri rozhodovaní sa berie povinný ohľad na výstup účasti verejnosti;
- i) So zreteľom na **odsek 9** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že verejnosť je o rozhodnutí okamžite informovaná v súlade s náležitými procedúrami;
- j) So zreteľom na **odsek 10** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že keď štátny úrad znovu uváži alebo aktualizuje prevádzkové podmienky pre činnosť/aktivitu, uvedenú v odseku 1, sú aplikované ustanovenia odsekov 2-9 a v prípade potreby vykonané nevyhnutné zmeny;
- k) So zreteľom na **odsek 11** opatrenia, prijaté na aplikáciu ustanovení článku 6 na rozhodovanie, či povoliť zámerné uvoľňovanie geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia.

Odpoveď:

Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov - novela

Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší,

Zákon č. 469/2002 Z.z. o environmentálnom označovaní výrobkov,

Zákon č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v § 10 písm. d) verejnosť, účastníci konania, dotknuté orgány, zúčastnené osoby.

Zákon č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov umožňuje účasť verejnosti v rámci konania - § 25 Účastníci konania (fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej práva alebo právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť environmentálnou škodou priamo dotknuté, ako aj MVO). Verejnosť (fyzická osoba) a MVO môžu podávať aj oznámenia - § 26 Oznámenie.

§ 82 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov: „Účastníkom konania podľa tohto zákona je aj fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu.113a) Združenie s právnou subjektivitou,114) ktorého predmetom činnosti je ochrana prírody a krajiny (§ 2 ods. 1) a ktoré písomne oznámi svoju účasť v konaní podľa tohto zákona najneskôr do siedmich dní od upovedomenia podľa odseku 7, je zúčastnenou osobou,114a) ak nie je účastníkom konania podľa tretej vety.“

113a)§ 24 až 27 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

114) Napríklad § 18 až 20a a § 20f až 21 Občianskeho zákonníka, zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.

114a)§ 15a zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 527/2003 Z.z.

§ 82 ods. 6 až 8 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov:

„(6) Združenie podľa odseku 3 môže písomne požiadať orgán ochrany prírody, aby ho písomne upovedomil o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené týmto zákonom. Žiadosť musí obsahovať názov združenia, jeho sídlo, identifikačné číslo, meno a priezvisko osoby oprávnenej konať v mene združenia a určenie konania, o ktorého začatí chce byť združenie upovedomené; prílohou k žiadosti musia byť stanovky 115a) preukazujúce predmet činnosti podľa odseku 3.

(7) Orgán ochrany prírody, ktorému žiadosť podľa odseku 6 bola doručená, je povinný písomne upovedomiť združenie podľa odseku 3 o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené týmto zákonom, a to najneskôr do siedmich dní odo dňa začatia konania alebo odo dňa doručenia žiadosti, ak sa konanie už začalo.

(8) Ustanovenia odseku 3 tretej vety a odsekov 6 a 7 sa nevzťahujú na konanie podľa § 44 ods. 2, konania uvedené v § 81 ods. 2, konanie o priestupkoch a iných správnych deliktoch podľa § 90 až 93 a konanie o zhabaní jedincov chránených druhov podľa § 96.“

Posledná zmena zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie bola vykonaná novelou č. 145/2010, ktorou sa okrem iného menil § 24 definujúci pojem „zainteresovaná verejnosť“. Postavenie verejnosti sa významne zmenilo novým znením §§ 24a, 25, 26 a 27 zákona o posudzovaní. Za predpísaných podmienok môžu FO, občianska iniciatíva, občianske združenie alebo MVO podporujúca ochranu ŽP v následnom povoloť konaní podľa osobitného predpisu mať postavenie **účastníka konania**. Doteraz mali tieto osoby postavenie zúčastnenej osoby, čím sa značne posilnilo právo verejnosti mať účasť na

rozhodovacom procese (napr. právo podať opravný prostriedok).

Zákon č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov umožňuje účasť verejnosti v rámci konania - § 25 Účastníci konania (fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej práva alebo právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť environmentálnou škodou priamo dotknuté, ako aj MVO). Verejnosť (fyzická osoba) a MVO môžu podávať aj oznámenia - § 26 Oznámenie.

§ 25

Účastníci konania

(2) Účastníkom konania podľa § 27 a 28 je aj

a) vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti, ktorá je dotknutá environmentálnou škodou alebo na ktorej sa budú prijímať a vykonávať preventívne opatrenia alebo nápravné opatrenia,

c) fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej práva alebo právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť environmentálnou škodou priamo dotknuté.

(3) Účastníkom konania podľa § 27 je aj občianske združenie alebo iná organizácia založená alebo zriadená podľa osobitných predpisov, 59) ktorej cieľom podľa stanov, zriaďovacej listiny, zakladacej listiny, nadačnej listiny alebo ich zmien platných najmenej jeden rok je

ochrana životného prostredia (ďalej len „mimovládna organizácia“), ktorá podala oznámenie podľa § 26 ods. 1 a zároveň písomne oznámila svoj záujem zúčastniť sa na konaní najneskôr do siedmich dní od doručenia upovedomenia podľa § 26 ods. 5.

§ 26

Oznámenie

(1) Vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti, ktorá je alebo môže byť dotknutá environmentálnou škodou, právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorej práva alebo právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť environmentálnou škodou priamo dotknuté, mimovládna organizácia (ďalej len „oznamovateľ“) sú oprávnené oznámiť príslušnému orgánu skutočnosti nasvedčujúce tomu, že došlo k environmentálnej škode.

Zákon č. 2/2005 Z. z. z 2. decembra 2004 o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona Národnej rady SR č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí a v znení neskorších predpisov umožňuje verejnosti zúčastniť sa prerokovania akčných plánov ochrany pred hlukom (§ 5, písm. e)

Zákon č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý umožňuje účasť verejnosti na povoľovaní úložísk (§ 8). Príslušný orgán je povinný bez zbytočného odkladu zverejniť na svojej internetovej stránke alebo na svojej úradnej tabuli po dobu 15 dní informácie podľa § 8 ods. 3 písm. a) až d) týkajúce sa náležitostí žiadosti o povolenie úložiska a podrobnosti zabezpečenia účasti verejnosti v konaní. Zainteresovaná verejnosť podľa § 8 ods. 2 tohto zákona, ktorá písomne oznámila svoj záujem zúčastniť sa na konaní, má v konaní podľa § 7 (Povoľovanie úložísk) postavenie zúčastnenej osoby.

Zákony č. 211/2000 Z.z., č. 24/2006 Z.z., č. 71/1967 Zb.

V § 16 zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov je definovaný Informačný systém nakladania s ťažobným odpadom. Informačný systém nakladania s ťažobným odpadom slúži na zabezpečenie zhromažďovania údajov a poskytovania informácií o nakladaní s ťažobným odpadom. Zriadenie tohto informačného systému je dôležité nielen z dôvodov zhromažďovania a spracúvania údajov a informácií dôležitých pre činnosť

príslušných orgánov, ale tiež na účely plnenia notifikačnej povinnosti voči Komisii a na účely zhromažďovania, uchovávanía a šírenia informácií o ŽP podľa zákona č. 205/2004 Z. z., resp. ich sprístupňovania podľa zákona č. 211/2000 Z.z.

V § 20a zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov je definovaný informačný systém environmentálnych záťaží, ktorý je súčasťou informačného systému verejnej správy. Informačný systém zriaďuje, prevádzkuje a informácie z neho s výnimkou údajov o pravdepodobných environmentálnych záťažiacich sprístupňuje MŽP SR podľa osobitného predpisu. Informačný systém environmentálnych záťaží slúži na zabezpečenie zhromažďovania údajov a poskytovania informácií o environmentálnych záťažiacich. Zriadenie tohto informačného systému je dôležité nielen z dôvodov zhromažďovania a spracúvania údajov a informácií dôležitých pre činnosť príslušných orgánov, ale tiež na účely zhromažďovania, uchovávanía a šírenia informácií o životnom prostredí podľa zákona č. 205/2004 Z. z., resp. ich sprístupňovania podľa zákona č. 211/2000 Z. z.

Ad a)

(i) Účastníkmi konaní o povolení činností uvedených v prílohe č. I Aarhuského dohovoru sú členovia zainteresovanej verejnosti, ktorí sa zúčastnia procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z.

(ii) Zákon č.117/2010 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon OPaK“) novelizoval § 82 ods. 3 zákona OPaK. S účinnosťou od 01.05.2010 sa rozšírila možnosť pre združenie s právnou subjektivitou, ktorého predmetom činnosti je ochrana prírody a krajiny a ktoré písomne oznámi svoju účasť v konaní podľa zákona OPaK, byť nielen zúčastnenou osobou ale mať postavenie účastníka konania, a to v prípadoch keď mu to vyplýva z osobitných predpisov (napr. zákon EIA). Rovnako, fyzická osoba a právnická osoby môže mať postavenie účastníka konania v konaniach vedených podľa zákona OPaK, a to v prípadoch, keď jej to vyplýva z osobitného predpisu – napr. zo zákona EIA. Účasť verejnosti v konaniach podľa zákona o ochrane prírody vyplýva zo zákona EIA (čo predstavuje väčšinu konaní podľa zákona o ochrane prírody) a v súčasnosti sa pripravuje legislatívna úprava na posilnenie aktívnejšej účasti verejnosti v oblasti ochrany prírody.

Ad b)

Verejnosť je informovaná už na začiatku procesu rozhodovania v súlade so zákonom č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na ŽP a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Národná legislatíva v oblasti posudzovania vplyvov zabezpečuje, že verejnosť je informovaná od samotného začiatku procesu adekvátnym, včasným a efektívnym spôsobom.

Ad c)

Časový rámec rešpektuje zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na ŽP a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Časový rámec (lehoty) pre verejnosť sú v zákone EIA presne stanovené. Pri následnom povolení konaní je časový rámec pre verejnosť daný lehotami podľa špeciálnych zákonov alebo ak v nich lehoty nie sú stanovené, tak sa určujú v zmysle správneho poriadku.

Ad d)

Vo všetkých stupňoch posudzovania v súlade so zákonom č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na ŽP a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je umožnené verejnosti včas sa oboznámiť a vyjadriť k navrhovanej činnosti.

Národná legislatíva v oblasti posudzovania vplyvov zabezpečuje účasť verejnosti na rozhodovacom procese od jeho začiatku (t.j. od zverejnenia oznámenia o činnosti), teda v čase, keď sú všetky alternatívy otvorené.

Ad e)

Do diskusie so zainteresovanou verejnosťou ešte pred procesom povoľovania činnosti vstupuje žiadateľ v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona EIA, ak sa zainteresovaná verejnosť do tohto procesu svojimi písomnými pripomienkami zapojí.

Predvolanie navrhovateľa pri podaní oznámenia či zámeru, a poučenie o verejnosti, taktiež v rámci krokov procesu podľa potreby.

Ad f)

(i) Kompetentné úrady poskytnú zainteresovanej verejnosti všetky informácie, vzťahujúce sa k rozhodovacím procesom podľa odseku 6, ktoré sú dostupné počas etapy účasti verejnosti;

Podľa zákona 24/2006 o EIA je verejnosti bez poplatku sprístupňovaná dokumentácia k projektu v jednotlivých fázach procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie - zámer, zisťovacie konanie, rozsah hodnotenia, správa o hodnotení, záverečné stanovisko - v mieste dotknutej obce a zároveň je sprístupnená na internete.

V procese EIA (ktorý však nie je povoľovacím procesom) má zainteresovaná verejnosť k dispozícii všetky informácie o posudzovanej činnosti tak, ako ich majú k dispozícii dotknuté orgány verejnej správy, dotknuté obce a iné subjekty. Všetky povinné informácie o posudzovanej činnosti sú povinne zverejňované na www.eia.enviroportal.sk. V povoľovacom procese (ktorým je spravidla správne konanie) má verejnosť - či už v postavení zúčastnenej osoby alebo účastníka konania rovnaké práva pri zisťovaní všetkých relevantných informácií súvisiacich s podkladmi pre rozhodovanie, ako ich majú ostatné subjekty povoľovacieho konania. Tieto jej práva vyplývajú zo správneho poriadku.

(ii) Kompletná dokumentácia je prístupná a zverejňovaná v zmysle národnej legislatívy. V procese posudzovania vplyvov na ŽP sú zainteresovanej verejnosti poskytnuté všetky dostupné informácie pri každom kroku posudzovania podľa zákona EIA. Príslušné úrady životného prostredia poskytujú zainteresovanej verejnosti informácie v súlade so zákonom o EIA pred rozhodovacími procesmi.

V procese povoľovacieho konania sú informácie pre zainteresovanú verejnosť zabezpečené zásadami správneho konania podľa správneho poriadku.

Ad g)

Podľa zákona 24/2006 o EIA je verejnosti sprístupňovaná dokumentácia k projektu v jednotlivých fázach procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (zámer, zisťovacie konanie, rozsah hodnotenia, správa o hodnotení, záverečné stanovisko) a zároveň je jej poskytnutá možnosť vyjadrovať sa k projektu v každej fáze procesu posudzovania zasielaním stanovísk a účasťou na verejnom prerokovaní či konzultáciách, podaním v podateľni, elektronickým spôsobom cez internet, písomne

prostredníctvom Slovenskej pošty, do záznamu počas verejného prerokovania.
V procese povoľovacieho konania má verejnosť zabezpečené predkladanie pripomienok zásadami správneho konania podľa správneho poriadku alebo v podľa ustanovení špeciálnych predpisov.

Ad h)

Vo fáze povoľovania – zákon č.24/2006 Z.z. § 38 (6) Povoľujúci orgán bezodkladne sprístupní verejnosti obsah rozhodnutia a podmienky v ňom uvedené, hlavné dôvody, na ktorých sa rozhodnutie zakladá, vrátane informácií o účasti verejnosti a hlavné opatrenia na predchádzanie, zníženie, a ak je to možné, kompenzácie závažných nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny.

Vo fáze povoľovania – zákon č.24/2006 Z.z. § 38 (6) Povoľujúci orgán bezodkladne sprístupní verejnosti obsah rozhodnutia a podmienky v ňom uvedené, hlavné dôvody, na ktorých sa rozhodnutie zakladá, vrátane informácií o účasti verejnosti a hlavné opatrenia na predchádzanie, zníženie, a ak je to možné, kompenzácie závažných nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny.

Správny orgán v rozhodnutí nemusí uviesť, ako sa vysporiadal s námietkami MVO v postavení zúčastnenej osoby, a prečo boli ich konkrétne pripomienky alebo námietky zamietnuté. Týka sa to všetkých konaní o povolení činností s významným vplyvom na životné prostredie podliehajúcich procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (činnosti v prílohe I Aarhuského dohovoru), ako aj činností majúcich významný vplyv na životné prostredie povoľovaných podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Ad i)

Verejnosť je informovaná na stránke portálu právnych predpisov <https://lt.justice.gov.sk> a na www.enviroportal.sk.

Ad j)

odsek 10

Ad k) Rozhodnutím Rady 2006/957/ES z 18. decembra 2006 Európske spoločenstvo schválilo zmeny a doplnenia Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia v mene Európskeho spoločenstva (Ú. v. EÚ L 386/46, 29.12.2006), ktoré boli prijaté na druhom zasadnutí zmluvných strán dohovoru (25.-27. mája 2005, Almata, Kazachstan).

Príslušné právne predpisy Spoločenstva, ktoré upravujú problematiku GMO, najmä smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES z 12. marca 2001 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a o zrušení smernice Rady 90/220/EHS a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, obsahujú ustanovenia o účasti verejnosti na procese rozhodovania o GMO, ktoré sú v súlade so zmenami a doplneniami Aarhuského dohovoru.

Do zákona č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov sa prenieslo len ustanovenie odseku 2 prílohy Ia dohovoru, ktoré podľa nášho názoru, predstavuje o niečo podrobnejšiu úpravu než v smernici.

Dôvodom bola potreba zjednodušiť opakované zavádzanie do životného prostredia

*a urýchlenie a zjednodušenie konania vo veciach, v ktorých ide o opakovaný súhlas s uvedením výrobku na trh, pri zachovaní práva verejnosti na informovanie.
Znenia § 34 ods. 3 a § 35 ods. 3 zákona č. 151/2002 Z. z. sú uplatnením rozhodnutia Rady 2006/957/ES, ktorým sa schválila zmena dohovoru.*

Zákon č.24/2006 Z.z. § 38 (6) Povoľujúci orgán bezodkladne sprístupní verejnosti obsah rozhodnutia a podmienky v ňom uvedené, hlavné dôvody, na ktorých sa rozhodnutie zakladá, vrátane informácií o účasti verejnosti a hlavné opatrenia na predchádzanie, zníženie, a ak je to možné, kompenzácie závažných nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny.

XVI. PREKÁŽKY ZAZNAMENANÉ PRI IMPLEMENTÁCII ČLÁNKU 6

Popíšte akékoľvek prekážky zaznamenané pri implementácii ktoréhokoľvek odseku článku 6

Odpoveď:

Prekážky boli do veľkej miery odstránené novelami zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na ŽP(zákon č. 117/2010 Z.z. a zákon 145/2010 Z.z.), ktorými bola účasť verejnosti posilnená.

XVII. ĎALŠIE INFORMÁCIE O PRAKTICKEJ IMPLEMENTÁCII USTANOVENÍ ČLÁNKU 6

Uveďte **ďalšie informácie o praktickej aplikácii ustanovení** o účasti verejnosti na rozhodovaní o špecifických aktivitách v **článku 6**, napr. či sú k dispozícii štatistiky alebo iné informácie o účasti verejnosti na rozhodovaní o špecifických aktivitách alebo pri rozhodovaní neaplikovať ustanovenia tohto článku na navrhované aktivity, ktoré slúžia účelom národnej obrany.

Odpoveď:

Vyhláška MŽP SR č. 61/2004 Z. z. uvádzaná v texte, ktorou sa ustanovujú požiadavky na vedenie prevádzkovej evidencie, bola zrušená a nahradená vyhláškou MPŽP a RR č. 357/2010 Z. z.

XVIII.

WEBOVÉ ADRESY RELEVANTNÉ NA IMPLEMENTÁCIU ČLÁNKU 6

Uveďte relevantné webové adresy, ak sú k dispozícii:

<http://It.justice.gov.sk>

www.enviro.gov.sk

www.enviroportal.sk

<http://eia.enviroportal.sk>

XIX. PRAKTICKÉ A/ALEBO INÉ USTANOVENIA PRE ÚČASŤ VEREJNOSTI PRI PRÍPRAVE PLÁNOV A PROGRAMOV TÝKAJÚCICH SA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA PODĽA ČLÁNKU 7

Uveďte praktické alebo iné opatrenia, zaisťujúce účasť verejnosti pri príprave plánov a programov súvisiacich so životným prostredím podľa článku 7. Popíšte transpozíciu relevantných definícií v článku 2 a požiadavku na odstránenie diskriminácie v článku 3, odsek 9.

Odpoveď:

Opatrenia na účasť verejnosti v procese prípravy plánov, programov a politik

súvisiacich so životným prostredím sú definované v jednotlivých krokoch strategického posudzovania (SEA) podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákon upravuje posudzovanie vplyvov strategických dokumentov, stavieb, zariadení a iných navrhovaných činností na životné prostredie. Zákon a jeho novely zohľadňujú smernice ES, týkajúce sa posudzovania strategických dokumentov. Do zákona boli premietnuté aj požiadavky vyplývajúce z Protokolu o SEA k Dohovoru EHK OSN o posudzovaní vplyvov na životné prostredie presahujúcich štátne hranice a (Espoo Dohovor) a Aarhuského dohovoru. K opatreniam patrí napríklad verejné prerokovanie, informovanie v tlači a médiách, písomné pripomienkovanie, vystavenie na internete

Verejnosť je zainteresovaná aj do prípravy dokumentácie týkajúcej sa ochrany prírody, a prípravy vyhlášok o chránených územiach, ktoré sú verejne prerokúvané. Uvedenú problematiku upravuje § 54 ods. 18 až 21 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov:

(18) Orgán ochrany prírody, ktorý dokumentáciu ochrany prírody a krajiny obstaráva, je povinný pred jej schválením prerokovať písomne oznámené pripomienky občianskeho združenia, ktorého cieľom podľa stanov alebo ich zmien platných najmenej jeden rok je ochrana prírody a krajiny (§ 2 ods. 1), doručené tomuto orgánu najneskôr 30 dní pred predpokladaným termínom jej schválenia.

(19) Občianske združenie podľa odseku 18 môže požiadať orgán ochrany prírody, ktorý dokumentáciu ochrany prírody a krajiny obstaráva, aby ho písomne upovedomil o obstarávanej dokumentácii a predpokladanom termíne jej schvaľovania. Žiadosť združenia musí obsahovať najmä názov občianskeho združenia, jeho sídlo, identifikačné číslo, meno a priezvisko osoby oprávnenej konať v mene občianskeho združenia a druh dokumentácie, ktorej sa žiadosť o upovedomenie týka; prílohou k žiadosti musia byť zaregistrované stanovky občianskeho združenia a ich zmeny. Orgán ochrany prírody, ktorému takáto žiadosť bola doručená, je povinný písomne upovedomiť občianske združenie o obstarávanej dokumentácii ochrany prírody a krajiny a predpokladanom termíne jej schvaľovania, a to najneskôr do siedmich dní odo dňa doručenia žiadosti.

(20) Dokumentácia ochrany prírody a krajiny je podkladom na vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie, 84) dokumentov, plánov alebo projektov podľa § 9 ods. 1 a na činnosť a rozhodovanie orgánov ochrany prírody.

(21) Dokumentácia ochrany prírody a krajiny je verejne prístupná. 85)

Ustanovenie § 11 ods. 6 až 9 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší umožňuje verejnosti podieľať sa na vypracovaní programov na zlepšenie kvality ovzdušia.

Na úseku odpadového hospodárstva podľa § 5 ods. 2 zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a no zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. KÚŽP vydáva formou všeobecne záväznej vyhlášky záväznú časť programu kraja. Povinnosťou KÚŽP je zverejniť návrh svojho programu v mieste svojho sídla obvyklým spôsobom najmenej na 30 dní tak, aby sa s ním mohla oboznámiť verejnosť z dotknutého územia. Verejnosť, dotknuté orgány štátnej správy a obce majú právo podať v uvedenej lehote písomné pripomienky. Následne do 30 dní od uplynutia 30 dňovej lehoty na zverejnenie KÚŽP je povinný uskutočniť verejné prerokovanie návrhu programu a prihliadať na podané písomné pripomienky.

Zákon č.137/2010Z.z. o ovzduší stanovuje povinné zverejnenie návrhu programu na zlepšenie kvality ovzdušia, ku ktorému môže verejnosť podať pripomienky a povinné

verejné prerokovanie programu na zlepšenie kvality ovzdušia.
Na úseku štátnej správy ochrany ovzdušia Krajský úrad životného prostredia v mieste svojho sídla zverejní obvyklým spôsobom (úradná tabuľa, internetová stránka úradu a pod.) na 30 dní informáciu o vypracovaní návrhu programu a informáciu o tom, kde možno do návrhu programu nahliadnuť tak, aby sa s ním mohla oboznámiť verejnosť z dotknutého územia. Verejnosť má právo podať písomné pripomienky v 30 dňovej lehote. Krajský úrad ŽP verejne prerokováva návrh programu, pri spracovaní prihliada na písomné pripomienky alebo na pripomienky, uplatnené najneskôr na verejnom prerokovaní. Krajský úrad ŽP vydá program jeho zverejnením na svojej internetovej stránke. Súčasne zverejní aj informáciu o dôvodoch prijatia programu a informáciu o účasti verejnosti na jeho príprave.

Na úseku štátnej správy odpadového hospodárstva Krajský úrad životného prostredia v mieste svojho sídla zverejní návrh programu odpadového hospodárstva kraja najmenej na 30 dní tak, aby sa s ním mohla oboznámiť verejnosť z dotknutého územia.

XX. MOŽNOSTI PRE ÚČASŤ VEREJNOSTI PRI PRÍPRAVE POLITÍK SÚVISIACICH SO ŽIVOTNÝM PROSTREDIEM PODĽA ČLÁNKU 7

Vysvetlite, aké možnosti existujú pre účasť verejnosti pri príprave politík súvisiacich so životným prostredím podľa článku 7.

Odpoveď:

Účasť verejnosti v procese prípravy plánov, programov a politík súvisiacich so životným prostredím je založená na rovnakom princípe ako účasť verejnosti pri posudzovaní vplyvov navrhnutých činností na životné prostredie (Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

XXI. PREKÁŽKY ZAZNAMENANÉ PRI APLIKÁCIÍ ČLÁNKU 7

Popíšte akékoľvek prekážky zaznamenané pri implementácii článku 7.

Odpoveď:

Prekážky neboli zaznamenané.

XXII. ĎALŠIE INFORMÁCIE O PRAKTICKEJ APLIKÁCIÍ USTANOVENÍ ČLÁNKU 7

Uveďte ďalšie informácie o praktickej aplikácii ustanovení o účasti verejnosti podľa čl. 7 Dohovoru.

Odpoveď:

Vedenie centrálnej evidencie všetkých posúdených strategických dokumentov a navrhovaných činností zabezpečuje MŽP SR v spolupráci s SAŽP prostredníctvom Informačného systému pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie v SR – Informačný systém EIA/SEA. Tento je určený pre potreby orgánov štátnej správy, ako aj pre širokú verejnosť. Všetky dostupné informácie sú zverejňované v súlade so zákonom č. 24/2006 na stránke <http://eia.enviroportal.sk/>.

XXIII.

WEBOVÉ ADRESY RELEVANTNÉ PRE IMPLEMENTÁCIU ČLÁNKU 7

Uveďte relevantné webové adresy, ak sú k dispozícii:

<http://eia.enviroportal.sk>

XXIV. ÚSILIE NA PODPORU ÚČASTI VEREJNOSTI V PROCESSE PRÍPRAVY NARIADENÍ A PRÁVNÝCH PREDPISOV, KTORÉ MÔŽU MAŤ SIGNIFIKANTNÝ ÚČINOK NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE PODĽA ČLÁNKU 8

Popíšte, ako je podporovaná účinná účasť verejnosti pri príprave vykonávacích predpisov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie podľa článku 8. Do náležitého rozsahu popíšte transpozíciu relevantných definícií článku 2 a požiadavku na odstránenie diskriminácie článku 3, odsek 9.

Odpoveď:

Všetky návrhy právnych predpisov podľa legislatívnych pravidiel vlády SR sa sprístupňujú na pripomienkovanie aj verejnosti prostredníctvom Portálu právnych predpisov (PPP). Portál právnych predpisov je internetovým portálom a tvorí súčasť Jednotného informačného systému na sledovanie legislatívneho procesu, ktorého správcom a prevádzkovateľom je Ministerstvo spravodlivosti SR. Cieľom vytvorenia tohto jednotného informačného systému bolo zjednotenie legislatívneho procesu v Slovenskej republike a zabezpečenie jednoduchšej orientácie a vyhľadávania v legislatívnych materiáloch. Informačný systém PPP, ku ktorému majú priamy prístup ústredné orgány štátnej správy ako aj verejnosť, umožňuje priamo vkladať pripomienky k návrhom zákonov. Prostredníctvom PPP sú zverejňované všetky návrhy právnych predpisov, vrátane informácií o procese pripomienkovania a jeho vyhodnotenia.

Verejnosť môže podľa čl. 14 ods. 6 legislatívnych pravidiel vlády SR uplatniť k návrhu právneho predpisu tzv. hromadnú pripomienku. Rezorty sú povinné uskutočniť rozporové rokovanie k takejto pripomienke, s ktorou sa stotožnilo aspoň 500 fyzických alebo právnických osôb.

Verejnosť si môže uplatňovať pripomienky aj napr. podľa § 50 ods. 1 až 4 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov:

„(1) Zámer vyhlásiť chránený krajinný prvok, chránený areál, prírodnú rezerváciu, prírodnú pamiatku, chránené vtáčie územie, zóny chráneného územia alebo chránený strom je orgán ochrany prírody príslušný na ich vyhlásenie povinný písomne oznámiť vlastníčkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku dotknutého zamýšľanou ochranou, ktorého možno zistiť z evidencie v katastri nehnuteľností, dotknutej obci a dotknutým orgánom štátnej správy. 79) Ak ide o chránené vtáčie územie a zóny chráneného územia, je týmto orgánom krajský úrad životného prostredia. Oznámenie zámeru obsahuje najmä základnú charakteristiku zámeru na vyhlásenie ochrany, miesto jeho realizácie. Ak je dotknutý väčší počet vlastníkov pozemkov alebo ak ich pobyt nie je známy, možno oznámenie zámeru doručiť verejnou vyhláškou.

(2) Obec je povinná do 15 dní od doručenia oznámenia zámeru informovať o ňom verejnosť vo svojom územnom obvode a umožniť nahliadnuť doň na obvyklom mieste, najmä na úradnej tabuli, najmenej po dobu 15 dní.

(3) Vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku, obec a dotknutý orgán štátnej správy má právo najneskôr do 30 dní od doručenia oznámenia zámeru alebo jeho verejného oznámenia podať k nemu písomné pripomienky orgánu ochrany prírody.

(4) Orgán ochrany prírody je povinný najneskôr do 30 dní pripomienky prerokovať s tým, kto ich podal.“

Chránené územia a ich ochranné pásma sa vyhlasujú všeobecne záväzným právnym predpisom — vyhláškou OÚŽP, KÚŽP alebo MŽP SR, alebo nariadením vlády SR podľa kategórie chráneného územia.

XXV. Prekážky zaznamenané pri implementácii článku 8

Popíšte akékoľvek prekážky zaznamenané pri implementácii článku 8.

Odpoveď:

Podľa legislatívnych pravidiel vlády SR (Čl. 14 ods. 6) sa môže uskutočniť rozporové konanie so zástupcom verejnosti, ak predkladateľ nevyhovel pripomienke, ktorú uplatnil väčší počet fyzických osôb alebo právnických osôb zo strany verejnosti a zároveň súčasťou pripomienky je splnomocnenie zástupcovi verejnosti na ich zastupovanie (hromadná pripomienka). Rozporové konanie so zástupcom verejnosti sa uskutoční vždy, ak predkladateľ nevyhovel hromadnej pripomienke, s ktorou sa stotožnilo aspoň 500 fyzických osôb alebo právnických osôb, iba ak existujú vážne dôvody na neuskutočnenie rozporového konania; predkladateľ tieto dôvody zverejní na svojej internetovej stránke.

V štádiu prípravy právneho predpisu sa niekedy v pracovných skupinách zúčastňujú zástupcovia MVO.

Podľa Legislatívnych pravidiel vlády SR sa v rámci účasti verejnosti uskutočňujú rokovania s predkladateľmi návrhov a stanovísk s predpokladom ich zohľadnenia v najvyššej možnej miere, ak neodporujú predpisom a majú racionálny základ.

Formálna účasť verejnosti je rizikom strategického posudzovania. Znamená to, že buď sa verejnosť nezúčastní procesu a nepodáva pripomienky, alebo sa zúčastní, ale jej pripomienky sa bez ďalšieho vysvetlenia nezohľadňujú. V oboch prípadoch sa názory verejnosti (v týchto prípadoch skôr odbornej verejnosti) nepremietnu do konečnej podoby dokumentov.

XXVI. ĎALŠIE INFORMÁCIE O PRAKTICKEJ APLIKÁCIU USTANOVENÍ ČLÁNKU 8

Uved'te ďalšie informácie o praktickej aplikácii ustanovení o účasti verejnosti v oblastiach podľa článku 8.

Odpoveď:

Na príprave zámeru o vyhlásení chráneného územia sa môže podieľať a aj sa podieľajú MVO (napr. návrhy CHVÚ, návrhy niektorých maloplošných chránených území).

XXVII.

WEBOVÉ ADRESY RELEVANTNÉ NA IMPLEMENTÁCIU ČLÁNKU 8

Uved'te relevantné webové adresy, ak sú k dispozícii:

Portál právnych predpisov: <https://lt.justice.gov.sk>

<http://www.enviro.gov.sk>

<http://enviroportal.sk>

XXVIII.

LEGISLATÍVNE, REGULAČNÉ A INÉ OPATRENIA, IMPLEMENTUJÚCE USTANOVENIA O PRÍSTUPE K SPRAVODLIVOSTI V ČLÁNKU 9

Uved'te legislatívne, regulačné a iné opatrenia, ktoré implementujú ustanovenia o prístupe k spravodlivosti v článku 9.

Vysvetlite, ako je implementovaný každý odsek článku 9. Popíšte transpozíciu relevantných definícií v článku 2 a požiadavku na odstránenie diskriminácie v článku 3, odsek 9. Ďalej a predovšetkým popíšte:

- a) So zreteľom na **odsek 1** opatrenia, prijaté na zabezpečenie, že:
- (i) Akákoľvek osoba, ktorá sa domnieva, že jej žiadosť o informácie podľa čl. 4 nebola vybavená v súlade s ustanoveniami tohto článku, má právo požiadať súd alebo iný nezávislý a nestranný orgán zriadený zákonom o prieskum, pričom tieto procesy spĺňajú požiadavky ods. 4;
 - (ii) V prípadoch, keď štát umožní takéto opravné prostriedky pred súdom, zabezpečí, aby táto osoba mala tiež prístup k rýchlemu procesu stanovenému zákonom, a to zdarma či za nízky poplatok, k novému prerokovaniu verejnou inštitúciou alebo preskúmaniu iným nezávislým a nestranným orgánom, iným ako súd, pričom tieto procesy spĺňajú požiadavky ods. 4;
 - (iii) Konečné rozhodnutie v zmysle odseku 1 je pre verejnú inštitúciu, ktorá má informácie, záväzné a zdôvodnenie sa uvedie písomne, prinajmenšom ak prístup k informáciám je podľa tohto odseku zamietnutý.
- b) Opatrenia, ktoré zaisťujú, že členovia zainteresovanej verejnosti spĺňajúci kritériá stanovené v **odseku 2** majú právo na prieskum vedený súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom zriadeným zákonom, v ktorom môžu napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť (legalitu) akéhokoľvek rozhodnutia, konania alebo opomenutia, podliehajúceho ustanoveniam článku 6;
- c) S prihliadnutím k **odseku 3** opatrenia, ktoré zaisťujú, že ak sú splnené podmienky uvedené v jej národnom práve, ak sú nejaké, členovia verejnosti majú prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie konaní a opomenutí právnických a fyzických osôb a verejných inštitúcií, ktoré sú v rozpore s jej národným právom v oblasti životného prostredia;
- d) S prihliadnutím k **odseku 4** opatrenia ktoré zaisťujú, že :
- (i) Procesy spomínané v odsekoch 1, 2 a 3 zabezpečujú zodpovedajúcu (adekvátnu) a účinnú nápravu;
 - (ii) Takéto postupy spĺňajú požiadavky tohto odseku;
- e) S prihliadnutím k **odseku 5** prijaté opatrenia, ktoré zaisťujú, že verejnosti sú poskytované informácie o práve na prístup k administratívne alebo súdne preskúmaniu.

Odpoveď:

Legislatívne opatrenia implementujúce ustanovenia o prístupe k právnej ochrane uvedené v čl. 9 sú všetky predpisy týkajúce sa poskytovania informácií, ktoré priamo v týchto osobitných predpisoch upravujú, za akých podmienok sa osoba môže obrátiť na súd (napr. § 19 ods. 4 zákona č. 211/2000 Z. z.). Občiansky súdny poriadok odvodzuje postavenie účastníka v konaní v správnom súdnictve od osobitných zákonov, ktoré ustanovujú okruh účastníkov konania v správnom konaní. Účastníkmi súdneho konania sú tie osoby, ktoré boli účastníkmi správneho konania, ale aj tí, s ktorými sa malo ako s účastníkmi konať (§ 250 OSP).

Všeobecnú definíciu účastníka konania ustanovujú § 14 a § 15 Správneho poriadku, v zmysle ktorého je účastníkom konania ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo

povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Správny poriadok v § 15a upravuje postavenie tzv. zúčastnenej osoby nasledovne:

Osobitný zákon môže ustanoviť, za akých podmienok sa na konaní alebo na jeho časti má právo zúčastniť aj iná osoba než účastník konania (ďalej len zúčastnená osoba).

Zúčastnená osoba má právo byť upovedomená o začatí konania a o iných podaniach účastníkov konania, zúčastniť sa na ústnom pojednávaní a na miestnej obhliadke, navrhovať dôkazy a doplnenie podkladu rozhodnutia. Osobitný zákon môže ustanoviť zúčastnenej osobe viac práv.

Účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva (napr. zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v § 10 definuje "verejnosť" na účely tohto zákona ako jedna alebo viacero fyzických osôb alebo právnických osôb, ich združenia alebo skupiny. Uvedený zákon definuje aj účastníka konania a zainteresovanú verejnosť. Zákon č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov definuje v § 33 a § 34 účastníka konania.) Účastník môže samostatne konať v takom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti.

Ad a)

(i) V prípade, že žiadateľ o informáciu sa odvolal na nadriadený orgán a v odvolacom konaní neuspel, môže sa obrátiť ešte na súd. Príslušným súdom je krajský súd, v ktorého územnom obvode má sídlo orgán, ktorý rozhodol o odvolaní.

(ii) Podľa zákona o súdnych poplatkoch sú ekologické organizácie oslobodené od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 2 písm. c). Okrem toho, ak by išlo aj o inú než ekologickú organizáciu a žiadateľ sa bude domáhať poskytnutia informácie a povinná osoba bude nečinná, žiadateľ sa môže obrátiť na súd podľa § 250t Občianskeho súdneho poriadku (OSP), aby prikázal povinnej osobe konať. Súdne konanie je v tomto prípade oslobodené od súdneho poplatku. Oslobodenie sa vzťahuje aj na prípady, ak osoba iniciovala konanie proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, ale ktorým bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch. V ostatných prípadoch osoba zaplatí z návrhu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy na základe žaloby 66 EUR súdny poplatok, ktorý sa jej v prípade úspešnosti v spore vráti. K novému prerokovaniu dôjde z dôvodu uplatňovania kasačného princípu správneho súdництва, ktorý rozhodnutie správneho orgánu zruší a vráti na vec správne orgánu na ďalšie konanie.

(iii) Konečné rozhodnutie súdu je záväzné (§ 159) pre verejnú inštitúciu, ktorá mala povinnosť podať informácie a zároveň je viazaná právnym názorom súdu (§ 250j ods. 6 ako aj § 250ja ods. 5 OSP).

Ad b)

V záležitostiach prístupu k spravodlivosti podľa čl. 9 ods. 2, 4 a 5 Aarhuského dohovoru sú podľa našej interpretácie občianskeho súdneho poriadku (Zákon č. 99/1963 Zb. v z.n.p.) zabezpečené požadované práva verejnosti, na základe ustanovení § 19 a 20 citovaného zákona:

§ 19

Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

§ 20

Každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti.

Ad c)

V súčasnosti existuje prístup k súdu za účelom napadnúť porušenie práva z oblasti životného prostredia v týchto prípadoch:

- *ak sú osoby účastníkmi správneho konania z dôvodu, že sa konanie priamo dotýka ich práv*
- *ak ide o mimovládne organizácie, ktoré boli účastníkom povoľovacieho konania podľa zákona o integrovanej prevencii alebo o používaní geneticky modifikovaných technológií.*

Ad d)

(i) Podľa štatistik dĺžka trvania súdneho konania o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia môže trvať jeden rok. Proti rozsudku sa môže protiistrana odvolať a teda súdne konanie môže byť aj dlhšie. Po uplynutí jedného roku stráca informácia o životnom prostredí často pre žiadateľa význam. Navyše zrušenie rozhodnutia súdom nezaručuje, že informácia o životnom prostredí bude žiadateľovi poskytnutá. Súd nemá právomoc nariadiť sprístupnenie informácie. Po rozhodnutí súdu iba začína nové administratívne konanie, v ktorom môže úrad znovu odmietnuť poskytnutie informácie (napr. s uvedením iného dôvodu). V praxi môže teda trvať proces domáhania sa informácie na súde aj viac rokov.

V niektorých konaniach týkajúcich sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia o povolení činnosti sa nie úplne dodržiava požiadavka „včasnosti“ a „účinnosti“, nakoľko podanie žaloby neznamena automatický odklad vykonateľnosti rozhodnutia o povolení činnosti (je to na zvážení správneho súdu). Z vyššie uvedeného je možné konštatovať všeobecné nedostatky úpravy súdneho prieskúmania rozhodnutí.

Anglické spojenie „injunctive relief“ vnímame ako predbežné opatrenie súdu. V správnom súdnictve súdy nevydávajú predbežné opatrenia, pretože ich upravuje druhá časť OSP, ktorá sa na správne súdnictvo nevzťahuje (§ 246c). Súd môže iba v zmysle § 250c na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy.

Predbežné opatrenia spravidla vydávajú správne orgány v správnom konaní, preto by v zmysle § 7 súd skonštatoval nedostatok svojej právomoci.

(ii) Predovšetkým súdne rozhodnutia sa vyhlasujú podľa § 156 OSP verejne. Podľa § 44 OSP sa umožňuje účastníkom ale aj iným osobám nahliadať do spisov, robiť si výpisy a odpisy. Okrem toho Jednotný automatizovaný systém právnych informácií JASPI po obsahovej stránke obsahuje texty stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR od roku 1961, texty stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR od roku 1961, dokumenty Ústavného súdu SR od vzniku samostatnej SR (od roku 1993), vybrané súdne rozhodnutia krajských a okresných súdov v zmysle inštrukcie MS SR o zverejňovaní rozhodnutí na internete, ktorá sa do budúcnosti plánuje rozšíriť aj na agendu zahrňajúcu správne súdnictvo, čo je len otázka zabezpečenia dostatočných finančných zdrojov.

Vzhľadom na to, že niektoré súdy (s výnimkou Najvyššieho súdu SR) stále nesprístupňujú texty rozsudkov týkajúcich sa správneho súdnictva (a teda aj životného prostredia) na základe žiadosti o sprístupnenie informácie, a tieto rozsudky (opäť s výnimkou Najvyššieho súdu SR) sa ani aktívne nezverejňujú na internetovej stránke (s výnimkou niekoľkých rozsudkov vybraných do Zbierky súdnych rozhodnutí), požiadavka čl. 9 ods. 4 Aarhuského dohovoru nie je v súčasnosti dostatočne naplnená.

Ad e)

Určitú finančnú bariéru by mohol predstavovať súdny poplatok vo výške 66 EUR za konania, týkajúce sa preskúmania rozhodnutí správnych orgánov.

XXIX. PREKÁŽKY ZAZNAMENANÉ PRI IMPLEMENTÁCII ČLÁNKU 9

Popíšte akékoľvek prekážky zaznamenané pri implementácii ktoréhokoľvek odseku článku 9.

Odpoveď:

Sudcovia sa nešpecializujú na environmentálne prípady, v rámci krajských súdov a Najvyššieho súdu SR sú zriadené správne kolégiá, do ktorých pôsobností spadajú aj tieto prípady.

Advokátske kancelárie sa nešpecializujú na prípady porušovania práva z oblasti životného prostredia. Existuje málo právnikov, ktorí by sa takýmto prípadom venovali (aj vzhľadom na to, že nejde o lukratívne prípady). Klient navyše musí zaplatiť advokátovi odmenu, ktorá býva svojou výškou pre klienta odradzujúca.

XXX. ĎALŠIE INFORMÁCIE O PRAKTICKEJ IMPLEMENTÁCII USTANOVENÍ ČLÁNKU 9

Poskytnite ďalšie informácie o praktickej aplikácii ustanovení o prístupe k spravodlivosti príslušných k článku 9, napr. či sú k dispozícii nejaké štatistiky o prípadoch domáhania sa právnej ochrany v environmentálnych záležitostiach a či existujú nejaké pomocné mechanizmy na odstránenie alebo zredukovanie finančných a iných bariér pre prístup k právnej ochrane?

Odpoveď:

Štatistiky sa v správnom súdnictve vedú špeciálne k nárokom týkajúcim sa správy životného prostredia, avšak v členení ochrana prírody a krajiny, vodné hospodárstvo, ochrana ovzdušia, odpady, obaly a odpadové hospodárstvo, územné plánovanie, územné konanie, stavebné konanie, kolaudačné konanie, vyvlastňovacie konanie a ostatné. V podrobnejšom členení sa štatistika nevedie. Ministerstvo spravodlivosti SR vedie štatistiku ohľadne počtu žalôb v sporoch občianskoprávnej povahy v oblasti ochrany osobnosti, ochrany dobrej povesti právnickej osoby a zodpovednosti za škodu a v sporoch trestnoprávnej povahy, t.j. trestného činu ohovárania, čo sú štatistické údaje všeobecného charakteru, a nedisponuje špecifickými údajmi, ktoré sa vzťahujú len na procesy environmentálneho rozhodovania.

XXXI.

WEBOVÉ ADRESY RELEVANTNÉ PRE IMPLEMENTÁCIU ČLÁNKU 9

Uveďte relevantné adresy webových stránok, ak sú k dispozícii:

<http://www.justice.sk>

<http://www.nssr.gov.sk>

<http://www.vop.gov.sk>

<http://www.obcan.sk>;